

LUBBERTUS HUISMAN,
WED^R VAN AALTJE VAN DIJK

Geb. te Kampen 4 Nov. 1836 — Overl. te Kampen 31 Dec. 1921.
Zoon van Willem Huisman en Hermina van de Kerk.

TWEE SCHOLARCHEN.

In het begin van zijn aardig werkje over de landbouw zegt de Latijnsche schrijver M. Terentius Varro: „Mijn tachtigste jaar maant mij aan orde op mijne zaken te stellen voordat ik heenga uit het leven”. Gedachtig aan die vermaning wil ik, nu ook ik dien leeftijd heb bereikt, mij kwijten van een plicht, die alsnog op mij rust, den plicht om te dezer plaatse een man te herdenken, aan wien ik, naast den reeds in 1891 overleden Prof. J. J. Cornelissen, van al mijne leermeesters het meest te danken heb.

Lubbertus Huisman is 4 November 1836 te Kampen geboren en aldaar 31 December 1921 op 85-jarigen leeftijd overleden. In de Raadsvergadering van 23 November 1867 is hij benoemd tot Hoofd van de school te Wilsum „op een jaarwedde van 400 gld., benevens 20 cent per kind en per kwartaal van ieder kind dat geregeld de school bezocht d.i. hetwelk meer dan de helft der lessen bezocht, met vrije woning en tuin”. In de vergadering van 7 September 1877 is hem ontslag uit die betrekking verleend. Na zijne ontslagaanvraag heeft hij zich voorgoed te Kampen gevestigd en daar zijne zuster bijgestaan in haar bedrijf, terwijl hij directeur van verschillende muziek- en zangvereeningen was. Hij is nooit gehuwd geweest en heeft zijn gansche aanzienlijke vermogen vermaakt aan de Vereeniging van Vrijzinnig Hervormden te Kampen, met uitzondering van eenige legaten aan het Groene Kruis, Huismansfonds en andere instellingen.

In 1867 dus werd Huisman onderwijzer te Wilsum, waar

mijn vader destijds predikant was. Daar de toenmalige jeugd reeds op vijfjarigen leeftijd paraat werd geacht voor de wetenschap, had ik toen reeds eenigen tijd het onderwijs van den bejaarden meester Van Lier genoten. Diens beeld staat mij nog schemerachtig voor den geest en slechts vage herinneringen uit dien eersten schooltijd zijn mij bijgebleven. Zoo herinner ik mij den met rood koord omwonden bos ganzeveeren, waarmee hij het bord placht schoon te vegen, en dien hij, wanneer de baard ervan was afgesleten, uiteenhaalde om de pennen tot schrijfpennen te vermaken, met welke wij onze eerste schrijfoefeningen hielden. Ook herinner ik mij nog een theebezoek met mijne ouders aan zijn hooggelegen woning aan het Achterpad, maar dat is vrijwel alles.

Op 31-jarigen leeftijd werd meester Huisman zijn opvolger. Hij betrok de inmiddels gebouwde woning slechts gedeeltelijk: hij nam namelijk een kamer links van de gang als slaapvertrek — en een achterkamer aan den tuin als studeervertrek in gebruik. Elken Zaterdagmiddag wandelde hij naar Kampen, waar aan de Oudestraat zijn familie woonde, en elken Maandagmorgen keerde hij te Wilsum terug.

Aan zijn levendig en algemeen ontwikkelend onderricht denk ik dikwijls terug, alsook aan zijn muzikaliteit. Hij had op een bord notenbalken doen schilderen en daarop schreef hij van tijd tot tijd een versje, dat wij tweestemmig leerden zingen. De woorden en de melodie van eenige dier liedjes zijn mij steeds bijgebleven, zooals:

't Zonnetje gaat van ons scheiden,

't Avondrood kleurt reeds het veld,

en, niet te vergeten het droefgeestige:

Vol van heilige gedachten

Ga ik vaak naar 't kerkhof heen.

Daar voel ik mijn leed verzachten,

Daar voel ik mij wèl alleen, enz.

Meester's muzikaliteit kwam ook aan de ouderen ten goede. Weldra toch richtte hij in ons dorp een mannenzangvereening op, die eenmaal per week 's avonds in het schoollokaal bijeenkwam en waarvan ook mijn vader, die evenals onze meester muzikaal was en een fraaie stem had, werkend lid werd.

Maar niet alleen op school, doch ook daarbuiten heeft Huisman ons lessen voor het leven meegegeven.

Mijne grootouders namelijk woonden te Kampen en wij, mijn jongere broer Richard en ik, kregen dikwijls verlof om den Zaterdag en Zondag bij hen door te brengen. Zoo begaven wij ons met onzen meester, aan wiens hoede mijne ouders ons dan toevertrouwden, derwaarts.

Nadat Peter Kip, de veerman, ons over den IJssel had gezet, gingen wij de wandeling aan, die op zichzelf reeds een genoeg voor ons was en nog aanmerkelijk werd dat genoeg verhoogd door het vooruitzicht op de twee heerlijke dagen, die ons wachtten. Daarbij wist Meester ons dikwijls bezig te houden met boeiende gesprekken. Zoo herinner ik mij, dat hij op een dergelijke wandeling ons de wisselwerking van de ademhaling van het dieren- en plantenrijk zoo glashelder uiteenzette, dat ons als 't ware een licht opging en het mij steeds is bijgebleven. Bij een bezoek, dat ik hem kort vóór zijn overlijden bracht, heb ik hem daaraan nog eens herinnerd en hijzelf haalde toen een voorval op, dat hem indertijd groote ongerustheid had bezorgd. De toedracht daarvan was de volgende: wanneer des winters het ijs het toeliet, gingen wij des Zaterdag met Meester op schaatsen naar Kampen. Bij een dergelijke gelegenheid brak ter hoogte van Uiterwijk mijn schaats. Na eenig beraad werd besloten, dat mijn broer den tocht per schaats met Meester zou voortzetten en ik alléén over den dijk naar de stad zou wandelen. Aldus geschiedde, en toen ik op de IJsselbrug was gekomen — wie kwam mij

daar tegemoet? Meester Huisman! Het had hem geen rust gelaten, dat het aan zijn zorg toevertrouwde jongetje den tocht over den glibberigen dijk alléén ondernam, en nog na zoovele jaren herinnerde hij zich dat voorval.

Bij datzelfde bezoek antwoordde hij mij op mijn vraag naar zijn gezondheidstoestand: „Ge weet, dat ik altijd nogal methodisch heb geleefd. Daaraan dank ik het, dat ik zonder ongemakken dezen hoogen leeftijd heb bereikt, maar in den laatsten tijd wordt het gaan mij moeilijk door zwelling der beenen”. Daarna heb ik hem niet weergezien, hoewel hij de hoop uitte mij ter gelegenheid van een vergadering eens te Utrecht te kunnen bezoeken.

Huisman was een eenzelvig man, die er niet licht toe kwam om iemand uit eigen beweging te bezoeken. Mijne ouders noodigden hem echter nu en dan uit om een avond te komen praten in de pastorie en daaraan gaf hij dan gaarne gevolg. Bij een dergelijke gelegenheid zal ook wel besloten zijn, dat hij mij, toen mijn twaalfde verjaardag naderde, privaatlussen zou geven voor het admissie-examen aan het gymnasium te Kampen. Aan die lessen in zijn studeerkamer bewaar ik een levendige en dankbare herinnering en zij zullen tot mijn welslagen zeker veel hebben bijgedragen.

In een der eerste lessen op het gymnasium vroeg de leeraar in het Engelsch, Dr Beckering Vinckers, later hoogleeraar te Groningen, op het zien van mijn schrift mij, of ik een leerling van meester Huisman was geweest. Een mijner medeleerlingen vroeg daarop: „Wie is die meester Huisman, meneer?” en het antwoord van onzen leeraar luidde: „Meester Huisman, jongen, is een man die het goede doet en het kwade laat”. Voorwaar een juiste kwalificatie, al zal zij den vrager niet hebben voldaan.

Toen ik de tijding van zijn overlijden ontving, heb ik zijn portret, dat hij mij eenige jaren geleden had toegezonden,

van den wand genomen en lang op dat vriendelijke gelaat gestaard, terwijl vele herinneringen aan een ver verleden voor mij opdoemden. Ik besepte, dat in dien schijnbaar onaandoenlijken man een hart had geklopt vol onbaatzuchtige liefde, liefde voor zijne leerlingen en liefde voor zijn geboortestad Kampen, die hij in zijn laatste wilsbeschikking zoo treffend heeft geopenbaard. Moge hij rusten in vrede!

Het gymnasium en de H. B. School waren destijds in één gebouw ondergebracht aan de Korenmarkt. De ingang tot beide was dezelfde, zoodat de gymnasiasten door de H. B. School moesten gaan om in het gymnasium te komen, dat eigenlijk bestond uit het gedeelte, dat de rectorswoning was geweest in den tijd, dat nog geene H. B. Scholen bestonden, en zijn front aan de Korenmarkt had. Slechts kort, van 1 Sept. 1872 tot 1 Mei 1873, ben ik leerling van dat gymnasium geweest en van den rector, die in de hoogste klassen les gaf, heb ik dus geen onderwijs genoten, maar zijn goedheid en vriendelijkheid bewaar ik in dankbare herinnering en later heb ik ervaren, welk een voortreffelijk Latinist hij is geweest, zoodat zijn naam alleszins verdient in de geschiedenis der classieke philologie te blijven voortleven.

Albert Hendrik Arnold Ekker is 18 September 1823 te Vollenhove geboren. Hij heeft te Utrecht gestudeerd en is daar 20 Maart 1849 gepromoveerd. Daarop is hij vijf jaren leeraar aan het gymnasium aldaar geweest en vervolgens meer dan dertig jaren rector van het gymnasium te Kampen. Na zijn aftreden in 1888 heeft hij zich te 's-Gravenhage gevestigd, waar hij 2 Januari 1899 is overleden.

Behalve vele bijdragen in couranten en tijdschriften over paedagogische en wetenschappelijke onderwerpen heeft hij een Latijnsch gedicht geschreven, dat in 1858 door het Hoeufftiaansch Legaat met goud is bekroond. Het is getiteld *Exeunte Octobri* en opgedragen aan zijn zootje. Dr H. Th. Hillen

heeft het gedicht geheel opgenomen in zijn in 1924 bij W. J. Thieme te Zutphen uitgegeven werk *Commentatio de Nederlandis Latinorum carminum auctoribus*, waaraan ik ook de gegevens aangaande het leven van den dichter heb ontleend.

Daar de beteekenis der bekroning van dat gedicht wellicht niet aan alle lezers duidelijk zal zijn, moge ik daarop wat uitvoeriger ingaan.

Jacob Hendrik Hoeufft (1756—1843) is een letterlievend man geweest, wiens leven en werken Dr Hillen in het begin van zijn hierboven genoemd boek heeft beschreven. Die geleerde nu heeft aan de Kon. Academie te Amsterdam een som vermaakt, waaruit jaarlijks een gouden medaille, thans ter waarde van 400 gld., moest worden uitgelooft voor het beste Latijnsche gedicht, dat oorspronkelijk moet zijn en uit minstens 50 versregels moet bestaan.

Die wedstrijd, voorzoover mij bekend, de eenige van dien aard ter wereld, is volgens den wil van den erflater jaarlijks getrouwelijk uitgeschreven door de Kon. Academie en het gedicht, waaraan de prijs is toegekend, wordt met één of meer gedichten, die door de uit drie leden der Academie bestaande jury een eervolle vermelding zijn waardig gekeurd, jaarlijks gedrukt en uitgegeven.

De bekroonde gedichten zijn meestal afkomstig van Italianen, hetgeen niet verwonderlijk is, daar immers hunne taal slechts een jongere vorm is van het Latijn en dit hun daarom meer vertrouwd is dan aan niet-Romaansche dichters. Toch zijn ook verscheidene van onze landgenooten in den loop der jaren overwinnaars in dien poëtischen wedkamp geweest en tot dezen behoort ook Dr Ekker.

Hij richt zich in zijn gedicht, dat uit 17 vierregelige strophen in Alcaïsche versmaat bestaat, tot zijn zoontje. Eerst beschrijft hij uitvoerig het afscheid van den zomer en vervolgens de teekenen van den naderenden winter, waarin hem ook weer

zoovele genoegens wachten. Wanneer de bloemen op de ruiten staan, roept de zuivere lucht jong en oud naar buiten, nadat de kille herfstregens hen zoolang hebben binnengehouden. Hoe heerlijk zijn dan de wandelingen door het vrije veld! En meesterlijk is daarop de beschrijving van het ijs, hoe knaapjes eerst met voet en steentjes de dunne korst onderzoeken en hoe, als het ijs sterk genoeg is gebleken, allen over de gladde baan zwieren. En dan de avonden niet te vergeten! Dezen brengen de jeugd, die in den zomer veelal zoek is en overal rondzwerft, nader tot de ouderen aan den haard, waar bij het lamplicht muziek, lectuur en onderhoudende gesprekken het kroost aan vaders zijde houden. Maar (zoo eindigt het gedicht) nog giert de wind en geeselt de regen de ruiten: laat ons inmiddels geduldig die heerlijke winterdagen afwachten!

Ziedaar in het kort den inhoud van het fraaie gedicht, waardoor Dr Ekker zich als dichter en Latinist een eervollen naam heeft verworven onder de vele verdienstelijke rectoren, die het Kamper gymnasium heeft geteld.

Dr P. H. DAMSTÉ,

Utrecht.

Oud-hoogleraar.

